

Skötselansvisningar för inredning

Datum:

Projekt:

Kontaktperson:

Innehåll

1. Kontaktuppgifter
2. Skötsel­anvisningar massivträ
3. Skötsel­anvisningar laminat
4. Skötsel­anvisningar industriellt målade och lackerade trätor
5. Skötsel­anvisningar rostfritt stål
6. Skötsel­anvisningar Solid Surface
7. Skötsel­anvisningar Linoleum
8. Sköstel­anvisningar Sten

Kontaktuppgifter

Huddinge Snickeri AB
Speditionsvägen 47
142 50 Skogås

Tel: 08-609 99 80
Fax: 08-609 99 87

E-post: info@huddingesnickeri.se
Hemsida: www.huddingesnickeri.se

Eventuella garantiåtgärder anmäls till e-post ovan

Kontaktperson Corian: Thomas Hammerman

Ytterligare information går att finna under rubriken "information" på vår hemsida.

Under rubriken "solid surface" finns ytterligare information kring skötsel och handhavande av solid surface ytor ex CORIAN.

Skötsel­anvisningar massivträ

Har du valt en massiv träskiva har du valt ett naturligt material somkräver omtanke och underhåll för att behålla sin skönhet undermånga år. Och en, rätt skött, massiv träskiva blir bara vackrare med åren.

Observera att all behandling och allt underhåll skall utföras på torra skivor.

Låt aldrig vatten stå på skivan. Då kommer träet att svälla och ivärsta fall även spricka.

Kaffebryggare kan också ställa till problem. En del kaffebryggare blir mycket varma på undersidan, och den värmen torkar ut träet, det kan ge fläckar och sprickor. Speciellt viktigt är detta om du har en underlimmad diskho. En kaffebryggare, liksom fritygrytor och andra varma apparater, skall för säkerhets skull alltid stå på ett underlägg.

Starka rengöringsmedel liksom andra starka vätskor som alkohol kan påverka skivan. Om ytan har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste du ytbehandla från grunden igen kontakta Huddinge Snickeri AB för mer info (se kontaktuppgifter) Slagmärken kan många gånger repareras med varmt vatten, som får träet att svälla och återta sin form. Detta är lättast med trä som behandlats med olja och svårast med en vaxad yta, men det kan alltid vara värt ett försök.

Bänkskivor som kommer i kontakt med livsmedel behandlas med ren paraffinolja, vid underhåll av en sådan skiva används antingen ren paraffin olja eller ngn form av matolja

En del starka rengöringsmedel löser olja. Då blir ytan ljus och sträv. Behandla med olja omedelbart som beskrivits ovan och försök hitta ett rengöringsmedel som inte löser olja.

Om du har valt en oljad yta kan du med fördel användal en trasa med lösning av vatten och grönsåpa då förstärker du hela tiden träets skydd och du får en bättre yta, använd dock inte för blöt trasa och låt inte vatten stå kvar på ytan. Tvätta alltid längs med träets fiberriktning.

Skötsel­anvisningar fanéerade ytor

Skötsel av en fanérad yta följer till största delen samma principer som en massiv träskiva, dock är det här ännu viktigare att man inte låter vatten stå kvar på ytan.

Daglig rengöring bör ske med lätt fuktad trasa, använd heller inga starka rengöringsmedel.

Om du har valt en oljad yta kan du med fördel användal en trasa med lösning av vatten och grönsåpa då förstärker du hela tiden träets skydd och du får en bättre yta, använd dock inte för blöt trasa och låt inte vatten stå kvar på ytan. Tvätta alltid längs med träets fiberriktning.

Skötsel­anvisningar laminat

Använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatytan, som skurpulver, VIM, stålull, nylonsvamp eller liknande, eftersom detta kan repa ytan.

Skarvar som är tätade med tätmassa: var försiktig med lösningsmedel på själva skarven. Eventuella fläckar av tätmassa tar du bort med Aceton utan olja. Kantlister, rent allmänt, tål ej "starka" lösningsmedel som aceton och förtunning.

Rengör laminatytan regelbundet med vatten och handdiskmedel.

En mjuk nylonborste kan användas på svårare fläckar på en laminatyta med struktur. Använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatytan, som skurpulver, stålull, nylonsvamp eller liknande, eftersom detta kan repa ytan.

Högtryckslaminat är hårt, men mörka och/eller högblanka ytor är naturligtvis känsliga. Vanliga köksredskap åstadkommer normalt ingen skada. Men ytan kan repas av keramiska kärl och vassa verktyg, till exempel om du skär mot den med en kniv. Använd därför alltid skärbräda.

Vatten skadar inte laminatytan på något sätt, men om vatten får stå kvar på skivan kan det tränga in i stommen genom skarvar och kanter.

Garantin täcker inte skada som uppkommit genom inträngning av fukt. Låt därför inte vatten ligga kvar, utan torka torrt så snart som möjligt.

Högtryckslaminat står emot de flesta kemikalier som används i hushållet, inklusive sprit och kosmetika.

Vissa kemiska ämnen och starka färgmedel kan dock orsaka fläckar och missfärgning. Om du råkar spilla rödbetssaft, koncentrerad fruktjuice, rödvin, färg, starka blekmedel eller rengöringsmedel för sanitetsgods: torka genast bort det och rengör skivan med vatten och handdiskmedel.

Envisa fläckar avlägsnas med allrengöringsmedel, T-Röd, eller Aceton (utan olja).

Kantlister, rent allmänt, tål ej "starka" lösningsmedel som aceton och förtunning.

Är din bänkskiva försedd med kantlister av massivt trä, är dessa naturligtvis betydligt känsligare än laminatytan. Var speciellt försiktig med eventuella slagmärken där vatten kan tränga in och förstöra lackytan.

Skötselansvisningar industriellt målade och lackerade ytor

Rengörs bäst med ett mildt rengöringsmedel och torkas av med fuktad trasa, använd **inte** skurpulver eller liknande preparat med en slipande effekt då dessa förstör och repar ytan. Använd heller aldrig thinner eller T-sprit eftersom detta kan lösa upp färgen/lacken.

För rengöring av målade ytor användes syntetiska tvättmedel som inte innehåller lösningsmedel. Tvätta först ytorna med vatten med rengöringsmedel tillsatt (följ blandningsrekommendationen). Skölj därefter ytorna med svamp och handljummet vatten. Ett tips: Börja tvätta ytorna nedifrån. Ammoniak och ammoniakångor kan missfärga målade ytor. Rekommenderat rengöringsmedel Euroclean Fri Ren eller likvärdigt i 0,5% lösning.

Var alltid försiktig med värme tillsammans med lackerade ytor och låt aldrig vatten stå kvar på ytan.

Skötsel­anvisningar rostfritt stål

De flesta produkter i rostfritt stål levereras helt eller delvis täckta med en plastfolie. Folien skyddar under transporten. Efter installationen skall den tas bort innan produkten tas i bruk.

För att en rostfri yta skall bibehålla sin lyster och sitt utseende samt för undvikandet av lokala korrosionsangrepp måste rengöring utföras regelbundet. Missfärgningar och beläggningar kan uppkomma på den rostfria ytan om t ex vatten eller lösningar av syntetiska tvättmedel tillåts att indunsta på materialytan.

Uppkomna rostfläckar har ofta inte något samband med korrosion hos det rostfria stålet utan kan i de flesta fall hänföras till att något föremål av järn eller kolstål varit placerat på ytan, varvid korrosionsprodukter från föremålet vidhäftat den rostfria ytan. En annan orsak är höga järnhalter och järnpartiklar i det använda förbrukningsvattnet som genom vattnets indunstning ger upphov till rostfläckar.

Det rostfria stålet uppvisar en viss känslighet för lokala korrosionsangrepp, så kallad punktfrätning, vid exponering mot kloridhaltiga miljöer, exempelvis lösningar innehållande koksalt. Av denna anledning måste man omedelbart avlägsna dessa från materialytan. Starka lösningar av mineralsyror och vissa organiska syror kan ge upphov till ett allmänt korrosionsangrepp hos den rostfria ytan. Sådan korrosion kan yttra sig i form av rostfläckar, men uppträder i allmänhet som matta gråaktiga nyanser i ytan samt vid kraftigt angrepp som sårigheter.

Vi lämnar här en handledning för den normala skötseln av rostfria ytor och upplysningar om hur uppkomna beläggningar och rostfläckar kan avlägsnas.

Normal skötsel

1. Strö något torrt pulverformigt rengöringsmedel, exempelvis diskpulver eller mildt skurpulver, på ytan.
2. Gnid pulvret lätt mot plåtytan med en fuktad trasa eller svamp.
3. Avlägsna rengöringsmedlet noggrant med kallt vatten.
4. Torr­torka plåtytan med en torr mjuk lapp eller trasa.

I de fall missfärgningar uppkommer efter torkningen är detta indikation på att ytan ej ännu är ren, varför behandlingen måste upprepas. Vid kraftigt nedsmutsad yta kan flera behandlingar krävas.

Anm: Ytan bör ej sköljas med varmt vatten då missfärgningar på grund av indunstning då lätt uppkommer. Låt ej den rostfria ytan självtorka.

Avlägsnande av kalkbeläggningar

Kalkbeläggningar som lätt uppkommer genom vattnets indunstning på materialytan kan avlägsnas med någon av följande lösningar.

- Ättiksprit (den i handeln förekommande)
- 10 % ättiksyra
- Utspädd salpetersyra (en del HNO₃ sättes till 4 delar vatten)

Anm: Vid behandling med salpetersyra bör god ventilation ombesörjas. För övrigt gäller samma föreskrifter som för handhavandet av starka syror. Efter behandlingen med någon av ovanstående lösningar sköljs ytan noggrant med kallt vatten varefter torr­­torkning med mjuk lapp eller trasa sker.

Avlägsnande av rostbeläggningar

Rostbeläggningar som har lämnats kvar under en kortare tid på den rostfria ytan kan normalt avlägsnas genom användandet av ett mildt skurpulver. Det torra skurpulvret gnides lätt mot stålytan med en fuktad lapp eller svamp varefter sköljning med kallt vatten och torr­­torkning med mjuk lapp eller trasa görs.

Om rostbeläggningar har lämnats kvar under en längre tid och intorkat på det rostfria materialet inträffar vanligen en viss inbränning av korrosionsprodukterna i den rostfria ytan. Detta resulterar vanligen i kvarstående missfärgningar efter det att rosten avlägsnats på ett sätt enligt ovan. I sådana fall rekommenderas borstning med torra nylonfiberborstar eller avrostning med utspädd salpetersyra HNO₃ utspädd med 4 delar vatten.

Sköljning och torkning enligt ovan.

Detta skall undvikas

Använd aldrig stålull på rostfritt stål. Förutom att det repar ytan lämnar stålull små partiklar på ytan som kan utveckla rostfläckar som efter en tid kan bli rostangrepp. Klorlösningar och avjoniserat vatten får inte vara i kontakt med ytan en längre tid.

Skötsel­anvisningar Corian

Corian är inte själv­rengörande, det finns inte några sådana material men det är lätt att underhålla och behålla det ursprungliga utseendet. Man skall alltid börja med att försöka med den enklaste rengöringsmetoden först för att undvika skador och onödigt arbete för de allra flesta fläckar och för vardaglig rengöring räcker rengöringsmetod A-C alldeles utmärkt. Och om olyckan skulle vara framme och din skiva blir skadad så kan man i de flesta fall reparera skadan till ursprungligt utseende.

Vad du bör se upp för!

Värme: använd alltid underlägg när du skall ställa heta kärl på en Corian skiva, se speciellt upp för varma gjutjärnsstekpannor. Se också till att alltid ha kallvattenkranen på om du håller varmt eller kokande vatten i en diskho av Corian.

Repor: Precis som alla material uppstår små repor i Corian vid normal användning, mörka och hårt pigmenterade skivor visar repor tydligare än ljusa och melerade färger, undvik alltid att skära direkt på din Corian skiva använd alltid en skärbräda

Kemikalier: omdru råkar spilla väldigt starka rengöringsmedel ex färgborttagningsmedel eller aceton på din skiva ska du alltid så fort som möjligt skölja bort resterna med mycket vatten.

Rengöringsmetoder

A: Torka bort rester med en mjuk trasa

B: Tvätta ytan med varmt vatten och torka torrt med en mjuk trasa

C: Mjuk fuktig trasa och ett lätt slipande rengöringsmedel (ex vim)

D: Använd exempelvis scotchbrite eller baksidan (den vita) av en disksvamp och ex mr muscle rengöringsmedel

E: Använd exempelvis scotchbrite eller baksidan (den vita) av en disksvamp, gnugga över fläcken med någon form av blekmedel och skölj sedan flera ggr med varmt vatten

F: Använd exempelvis scotchbrite eller baksidan (den vita) av en disksvamp och gnugga över fläcken med ett vanligt hushållsrengöringsmedel

G: Använd exempelvis scotchbrite eller baksidan (den vita) av en disksvamp och gnugga över fläcken med en fläckborttagare som **inte** innehåller Aceton

H: Använd exempelvis scotchbrite eller baksidan (den vita) av en disksvamp och gnugga över fläcken med ett rengöringsmedel som löser rostfläckar

I: om fläcken fortfarande inte går bort kontakta Huddinge Snickereri AB (se sidan med kontaktuppgifter)

Normal vardagsrengöring	A-B-C
Vingäger, kaffe, the, citrusjuice, grönsaker, ketchup	A-B-C-E-I
Flott och oljerester	A-B-C-D-I
Kalkavlagringar, tvål, mineraler	A-B-F-I
Lätta repor, cigarettmärken, bläck och färgfläckar	A-B-C-E-I
Järn och rost	A-B-C-H-I
Mögelfäckar	A-B-C-E-I
Rödvin, parfym	A-B-C-D-E-I

Viktigt! Använd aldrig metod D-H på högblanka eller mörkt färgade Corian skivor

Skötsel­anvisningar Linoleumytor (golv och möbelytor med hårt slitage)

Linoleum är ett av de mest beprövade och slitstarka golvmaterial som finns. Linoleum används också i ex bordsytor (desktop). Linoleum är grundbehandlat från fabrik och behöver underhållas i sin behandling med jämna mellanrum beroende på slitagenivå.

Det finns olika typer av rengöringsmedel polish eller vaxer för behandling av linoleum hör med er städbutik vilket system de brukar använda. Antingen kan man välja polish eller vax.

Polish

Det finns många polishsystem på marknaden. Välj ett testat och känt system. En högblank yta avslöjar ojämnheter i undergolvet och slitageytor mera. Halvblank polish är att föredra. Följ sedan kemtillverkarens instruktion för bästa resultat.

• **Daglig skötsel:** Torr och/eller fukt­mopning.
Anpassa städfrekvensen efter trafik och nedsmutsning.
På polishbehandlade golv användes oftast ett allrent. På större fria ytor kan man med fördel använda någon typ av kombiskurmaskin med vit/röd rondell

Periodiskt underhåll: Spraypolering med spraypolish på slitna ytor efter behov. Denna metod avlägsnar också friktionsmärken och ger en jämn ytglans. Smutsiga ytor kan skuras med skurmaskin och röd rondell. Vid behov göres en ny grundbehandling.

Vax

• Vaxet lägges ut med mopp, se kemtillverkarens rekommendation om mängd, antal lager och torktid.

• **Polering:**
För att få en jämn och bra glans på ytbehandlingen skall polering utföras när golvet är torrt. Använd en polermaskin (ca 3–400 varv) och vit rondell. Polera efter behov.

• **Daglig skötsel:**
Torr och/eller fukt­mopning.
Vax tillföres på slitna ytor regelbundet genom fukt­mopningen. Anpassa städfrekvensen efter trafik och nedsmutsning.
På större fria ytor kan man med fördel använda någon typ av kombimaskin med vit/röd rondell.

Periodiskt underhåll:
Torrpolering eller spraypolering med vaxlösning. Vid behov kan smutsiga ytor skuras med skurmaskin och röd rondell. Därefter göres en ny vaxbehandling enligt kemtillverkarens instruktion.

Fläckborttagning Linoleum

Fläckar skall tas bort så fort som möjligt med hjälp av fuktad trasa och lämpligt rengöringsmedel (se nedan). Skölj alltid noga efteråt med rent vatten och torka torrt.

Om ytan underhålls med vax eller polish måste ny påläggning av aktuell ytbehandling ske om ytbehandlingen skadats vid fläckborttagning. OBS! Använd ej starka rengöringsmedel/lös­ningsmedel eller hett vatten. Detta kan skada linoleumgolvet.

Fläck	Tas bort med
skokräm, sot, färgkriter, tusch skoklackmärke, asfalt, olja,	tvättnafta, lacknafta, gnugga med skurnylon
skokräm, sot, färgkriter, tusch, bär, kaffe, frukt, läsk, saft, te, vin, öl, choklad, fett, glass, grädde, juice, ägg	12-procentig ättikssprit
urin, avföring, galla, rost, cigarettmärken	slipa med nylonduk, eller två­lull
tuggummi, stearin	låt fläcken torka ordentligt, skrapa därefter bort försiktigt

Sten**Granit**

Granit är ett naturmaterial som skiftar i utseende från gång till gång. De flesta sorter skiftar dock inte nämnvärt i utseende. När det gäller vissa granitsorter så förekommer det stick (sprickor). Detta är naturligt för vissa sorter och försämrar ej kvaliteten. I alla granitsorter finns det porer (hål) i ytan. I en del graniter finns det mer och i en del knappt alls. Detta försämrar dock ej kvaliteten. Porer är mer vanligt än ovanligt hos graniter. Granit är till skillnad från marmor och kalksten ett mycket tätt material, men man bör ej låta fettfläckar ligga någon längre tid på stenen, då dessa kan tränga ner i skivan. Till skillnad från vatten som förångas kan fettfläckar bli permanenta. Stens­kivorna kräver för övrigt ingen speciell skötsel utan rengör med vanligt diskmedel och vatten.

Kalksten/Marmor

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Syror finns till exempel i sura rengöringsvätskor, vin, ättika, kolsyra, fruktjuicer etc. Sten har en viss absorptionsförmåga. Den bör därför inte utsättas för färgade vätskor som kan tränga ner i stenen. Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Vid daglig rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa ex Steinfix 60, mildt diskmedel eller de specialmedel som finns för marmor och kalksten.

Kompositsten

Det är ett material som till stor del liknar granit, men med en helt tät ytstruktur. Trots att kompositen är värmetålig bör den inte utsättas för värmechocker. Man bör därför vara försiktig med att ställa varma grytor och kastruller direkt på stenen. Att skära direkt på stenen avråds.

För den dagliga skötseln används en vanlig disktrasa med lite diskmedel på.